

NORGES HØYESTERETT

Den 3. mai 2004 avsa Høyesterett dom i

HR-2004-00816-A, (sak nr. 2004/297), straffesak, anke,

A (advokat Tor Kjærvik)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Tormod Haugnes)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Skoghøy**: Saken gjelder straffutmåling i narkotikasak.
- (2) Sarpsborg tingrett avsa 1. april 2003 dom som for A har denne domsslutning:
 - ”1. A, f. 00.00.1957, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd jf femte ledd, sammenholdt med straffeloven § 64 til en straff av fengsel i 1 – ett – år. Til fradrag går 12 – tolv – dager for utholdt varetekt.
 - ...
 3. A dømmes til å betale saksomkostninger med kr 2.000,- – kronertotusen –.”
- (3) A anket til Borgarting lagmannsrett over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet. Subsidiært anket hun over straffutmålingen.
- (4) Lagmannsretten avsa 16. januar 2004 dom med slik domsslutning:
 - ”1. A, født 00.00.1957, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 annet ledd, jf første ledd, sammenholdt med straffeloven § 64, til en straff av fengsel i 1 – ett – år. Til fradrag i straffen kommer 12 – tolv – dager for utholdt varetektsarrest.
 2. A, født 00.00.1957, dømmes til å betale til det offentlige sakens omkostninger for tingretten og lagmannsretten med 7.000 – sjutusen – kroner.”
- (5) Det nærmere saksforhold og domfeltes personlige forhold fremgår av tingrettens og lagmannsrettens dommer.

- (6) Domfelte har påanket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen.
- (7) Jeg er kommet til at anken bør tas til følge.
- (8) Det forhold A er domfelt for, ble begått 5. mars 2001.
- (9) Hun hadde i slutten av februar 2001 reist fra Hammerfest til Sarpsborg for å besøke sin mor og sin bror. Senere kom også hennes samboer til Sarpsborg. Den 5. mars 2001 besøkte hun sammen med samboeren og broren noen bekjente i Grålum. Da de forlot stedet i bil som tilhørte og ble kjørt av domfeltes bror, ble de stanset av politiet. Ved undersøkelse av bilen ble det funnet 1 856,3 gram hasj i en plastpose under førersetet. Blant annet på grunnlag av domfeltes forklaring til politiet etter pågripelsen og til forhørsretten i forbindelse med varetektsfengsling, fant lagmannsretten det bevist at hasjpartiet ble oppbevart av domfelte og hennes samboer, og at de hadde til formål å bringe hasjen med seg tilbake til Hammerfest for å videreselge den der.
- (10) Domfelte er uføretrygdet og har over lang tid blant annet misbrukt heroin. Etter det som er opplyst, har hun vært narkoman i vel 30 år. Hun er domfelt til sammen seks ganger tidligere. Domfellelsene gjelder i det vesentlige mindre alvorlige narkotikaforgåelser og vinningskriminalitet.
- (11) Når jeg har kommet til at anken bør tas til følge, er det på grunn av den lange tiden som er gått siden gjerningstidspunktet. Det straffbare forhold ble som nevnt begått 5. mars 2001. Domfelte ble da pågrepet og varetektsfengslet. Uten at aktor har kunnet gi noen nærmere redegjørelse for årsaken, ble tiltale ikke tatt ut før 12. september 2002. Deretter gikk det seks og en halv måned til hovedforhandling for tingretten. Etter tingrettens dom er saken blitt behandlet med den hurtighet som kan forventes. Etter min oppfatning må det ved straffutmålingen gjøres et merkbart fradrag for den tid som gikk frem til pådømmelse i tingretten.
- (12) I anken er det – i tillegg til den tid som er gått siden det straffbare forhold ble begått – påberopt at domfelte er inne i en rehabiliteringssituasjon, og at det ved straffutmålingen også må tas hensyn til at hun har psykiske problemer.
- (13) Jeg kan imidlertid ikke se at det foreligger noen rehabiliteringssituasjon. Det ble våren/sommeren 2002 gjort et forsøk med metadonbehandling. Det fungerte tilfredsstillende de to-tre første månedene, men høsten 2002 ble det etter ønske fra domfelte selv avsluttet. Da hun i slutten av august 2002 møtte til soning av en tidligere dom, ble hun tatt med hasj på seg. Hun er fortsatt rusmisbruker og gjennomfører for tiden et behandlingsopplegg hos sin fastlege.
- (14) Det er for Høyesterett fremlagt en erklæring fra domfeltes fastlege hvor det blir fremholdt at hun på grunn av en ikke nærmere angitt psykisk lidelse er lite soningsdyktig, og at det beste for henne ville være et institusjonsopphold på minst to år. Etter min oppfatning kan imidlertid dette ikke tillegges noen vekt ved straffutmålingen. Spørsmålet om hvorvidt domfelte er soningsdyktig, må vurderes av kriminalomsorgen ved innsettelse for soning.

- (15) Som det fremgår av det jeg har sagt, har lagmannsretten lagt til grunn at domfelte hadde som formål å videreselge hasjen. Etter min oppfatning må det ved straffutmålingen likevel tas hensyn til at domfelte selv er tung narkotikamisbruker.
- (16) Domfeltes forsvarer har vist til at det straffbare forhold er begått før de någjeldende regler om samfunnsstraff trådte i kraft, og at det etter de tidligere regler om samfunnstjeneste er adgang til å idømme samfunnstjeneste da den fastsatte straff ikke overstiger ett års fengsel. For at det skal være grunnlag for å anvende samfunnsstraff for en slik narkotikaforgåelse vi her står overfor, må det imidlertid foreligge en klar rehabiliteringssituasjon. Jeg kan ikke se at det er tilfellet her.
- (17) Dersom man ser bort fra den lange saksbehandlingstiden, burde straffen etter min mening ha vært fastsatt til ett års ubetinget fengsel slik tingretten og lagmannsretten har gjort. På grunn av saksbehandlingstiden mener jeg at straffen bør reduseres til ubetinget fengsel i sju måneder. Til fradrag går 12 dager for varetektsfengsel.
- (18) Jeg stemmer for denne

DOM:

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 7 – sju – måneder. Til fradrag går 12 – tolv – dager for varetektsfengsel.

- (19) Dommer **Coward**: Jeg er kommet til samme resultat som førstvoterende, men på et noe annet grunnlag.
- (20) Skulle straffen vært fastsatt uten hensyn til den lange saksbehandlingstiden, burde den etter min mening ligget noe lavere enn fengsel i ett år, som er det førstvoterende angir. Jeg viser her til den forsiktige nedjusteringen av straffen for hasjforgåelser som er kommet til uttrykk i Høyesteretts dom i dag i sak nr. 2004/363. En straff av fengsel i ti måneder kunne etter min mening være et passende utgangspunkt i vår sak. Men samtidig ser jeg ikke grunn til et så stort avslag i straffen på grunn av tidsforløpet som det førstvoterende går inn for, og jeg er etter dette enig i at straffen settes til fengsel i syv måneder.
- (21) Dommar **Utgård**: Som andrevoterande, dommar Coward.
- (22) Dommer **Dolva**: Likeså.
- (23) Justitiarius **Schei**: Likeså.
- (24) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 7 – sju – måneder.
Til fradrag går 12 – tolv – dager for varetektsfengsel.